

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 2. Solvuntur Object. Crellii & Eunomianorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

INSTAT 3. Subsistentia quâ caret natura humana, vel ad naturam hominis constituendam pertinet, vel non? Si non pertinet, ergo sine illa natura humana dicitur homo: Si pertinet, ergo natura humana non erit integra.

RESPONDETUR. Pertinere illam per modum termini personantis, non aliâ pertinentiâ. Unde caret illa natura sua integritate termini, non naturæ. Actiones etiam illa natura exercet, quæ sunt suppositorum, sed exercet terminata personalitate Verbi; ita ut illæ actiones exerceantur elicitive à natura humana, terminativè & supposititaliter ab homine, in ratione hominis personati, constituto, per personalitatem Verbi: Beneque potest in hoc sensu dici; Humanam naturam per se non subsistere, quia habet rationem partis, nec per se stantiam habet sibi debitam, sed est in Verbo tanquam in supposito. Quare autem non evadat persona ipsa habens rationem partis? Alibi dictum.

Quando autem ex eo, quod natura humana maneat tota, infert, non posse habere rationem partis, id in materia de subsistentia refutatum est: Nam gutta est tota, & nihil illius entitatis perit post unionem cum altera gutta, & tamen post unionem habet rationem partis. Ad quid autem fuerit necessaria illa unio? non est explicare hujus loci, spectat ad materiam scholasticam. Breviter dico necessariam fuisse ex suppositione ponendæ dignificationis Dei per Theandricas actiones Dei, & ex suppositione, quod vellet sibi Deus ad æqualitatem satisfieri pro mortali offensâ.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones Crellii & Eumenianorum.

OBJICIT 1. Quia si Christus esset summus ille Deus, & tamen Filius, id ex eo esset, quia esset ex essentia Patris genitus; quod ipsum est impossibile; quia sequitur, Filium esse suiipsius Filium; etenim ex cujus essentia quispiam generatur, cujus est & Filius, sed Filius ex suiipsius essentia generatur, quæ est illi communis cum Patre. Ergo, &c. Quod ipsum argumentum sic aliter proponit. Nemo ex se generatur; esset enim antequam esset; esset, quia esset causa suæ generationis; non esset? Quia generaretur. Deinde relata sunt generans & genitum, non possunt autem relata eidem, respectu eodem, eodemque tempore inesse, sunt enim opposita; oppositorum autem natura est, ut se invicem perimant, dicto modo.

RESPONDETUR. Docemus nos Catholicos, essentiam non generare; sed quod Pater generet; Si ergo essentia non generat, qui est Fi-

lius essentia Verbum adeoque suiipsius? Hoc autem quod dicimus produci à Patre ex sua essentia Filium, triplicem ferme sensum habere potest.

IMPRIMIS ne dicatur creatura esse Filius, eod quod sit productus sine concursu materiæ, seu ex nihilo subjecti; dicitur esse genitus ex essentia, quasi (abusivissimè loquendo) ipsa essentia habeat rationem principii materialis; ex hoc autem principio non sequitur, Filium generare seipsum, quia principio materiali non tribuitur generatio.

SECUNDUS sensus est, Filius est ex essentia Patris genitus: hoc est ex essentialibus principiis habet Pater, ut generet Filium, deponente essentia triplicem personalitatem, ratione suæ capacitatis, quam habet ad terminari à tribus personis: Et ex hoc, nullo modo sequitur, Filium esse Filium suiipsius, sed tantum sequitur, Filium habere essentiam, quæ exigit terminabilitatem à sua persona, & ab aliis duabus. Et si esset Filius essentia divina, vel hoc sensu esset ex sua essentia, quia illa diceret influxum positivum, & realem producentem filiationem, tum primum inferretur intentum Crellii; Fides autem negat hunc influxum; sine autem tali influxu, qui potest dici generare? vel hoc ab illo esse genitum?

TERTIUS Sensus potest esse, quod Filius sit genitus ex essentia Patris, hoc est, habet sibi communicatam essentiam à Patre, ex quo non sequitur, Filium esse suiipsius Filium, quia cum non essentia sit principium communicationis, sed ipse Pater, fit ut non possit dici, quod sit Filius essentia. Addi posset, ex essentia divina genitum esse Filium, sed terminatâ personalitate Patris & secundum virtualitatem dictionis; quod dicere, & quod Patrem esse, non probatur quod conveniat Filio.

OBJICIT 2. Et hoc argumentum pluribus locis urget. Ex nostris principiis sequitur dari infinitudinem personarum in Divinis; quia tota ratio generandi & spirandi stat in hoc; quia Pater seipsum intelligendo generat Filium, & uterque se amando Spiritum Sanctum spirant; hoc autem probat ulterius dari processum in generatione & spiratione: Quia ex una parte quævis persona & seipsam & alias intelligit; ex alia parte diversam atque adeo distinctam esse oportet imaginem Patris, quâ Pater est, & Filii quâ Filius est, & Spiritus S. quâ Spiritus S. est; sunt enim relata; relata autem omnia sunt opposita; oppositorum autem oppositas esse oportet imagines; pro imaginum autem diversitate ac multitudine orietur dicta diversitas, procedemusque semper in his imaginibus, productionibus, adeoque in personis.

RESPONDETUR. Negando sequelam, cuius probatio ut solvatur.

ADVERTENDUM est, quod in materiis speculativis istius mysterii dicitur, Verbum procedere

tere ex cognitione omnium personarum, consequenter esse expressionem omnium personarum; ex quo principio sequitur non indigere Spiritum S. aliâ sui expressione; cum illa habeatur in secunda persona: Sed hæc expressio, quâ Verbum exprimit tertiam personam, non habet rationem imaginis respectu Spiritus S. consequenter nec dicitur Filius imago Spiritus Sancti, quia de ratione imaginis est (ut videmus in imaginibus creatis) ut producat, quam vim producendi, quia non probat Crellius haberi in Spiritu S. respectu Filii, fit ut respectu Spiritus Sancti, non sit ejus imago Filius, quamvis eundem exprimat.

Rursus, omnes tres Personæ intelligunt se in relatione communi & essentiali, cui nullum respondet verbum, ex sententia communi. Principium etiam quod assumit, Oppositorum debere esse imagines oppositas, etiam in naturalibus non vincit; quia una entitativè notitia, quæ est simplex qualitas, utrumque exprimit, ut cum dico, Pater non est Filius, item Ens non est nihil. Denique videtur, argumentum esse de subiecto non supponente; supponit enim in Divinis posse dari imaginem respectu Spiritus S. quod non probat. Quare autem Filius non indigeat sui imagine, infra specialiter dicitur.

Neque valet quod dicit Crellius. In Deo quicquid est, Deus est; Ergo cum in Deo sint imagines rerum singularium, earumque infinitarum, variorumque voluntatis actuum, hæc omnia Deus erunt; Personis tamen differentibus, vel illis à quibus sunt producta: Non inquam valet; non enim in Filio, sed potius Filius ipse, est imago rerum singularium, neque in Deo sunt imagines rigorosè loquendo, sed solus Filius, est imago Patris, quia præter Patrem, nihil habet vim producendi suam imaginem; quod tamen ad imaginem requisitum est, ut dictum est oportet. Per hoc tamen non nego, esse in Deo ideam seu similitudinem expressivam rerum singularium; hæc tamen similitudines ut sunt Deus, non sunt distinctæ personæ; quia sunt præintellectio in actu secundo, quæ est ipsissima natura Divina. Filius etiam pro sua parte est similitudo expressiva singularium, nec tamen hæc similitudines multiplicat personas; quia illa similitudo, quæ est persona secunda Trinitatis, est & debet esse adæquatum expressivum nobilibilium omnium, consequenter non relinquit quidquam particularibus similitudinibus, quæ inter se differunt, exprimendum.

Deinde cum notitia una seu similitudo unius objecti, respectu alius similitudinis, seu notitiæ objecti, nihil habeat tale, quod se habeat per modum producentis & producti, quæ sola oppositio arguit de facto multiplicat personarum, fit ut illæ similitudines, non multiplicent personas.

INSTAT. Non est causa, cur non Filius v. g. producat alium Filium, & cur Filius ad salvandum hoc, quod sit Deus, non possit etiam esse Pater?

RESPONDETUR. Cur Filius non generet, tres possunt assignari rationes, quæ proportionate ad Spiritum S. applicari debent. Imprius quia quando, sufficienter aliquid ab uno præstatur hoc ipso non jam id præstatur ab alio, nisi adsit altius aliquod principium, pro sua libertate, novo titulo illud ponens, & ita v. g. album in albedine, & animatum unâ animâ rationali, non dealbatur aliâ albedine, nec animatur aliâ animâ rationali. Et universaliter effectus non potest produci, & pendere à duabus causis totalibus ejusdem rationis, nisi Deus illas pro sua libertate assumat, imò Vasq. censet, id ne quidem divinitus fieri posse. Quia ergo ita generat Pater Filium, & Filius ita generatur à Patre, ut quidquid habeat vis generandi, totum per dogma Fidei (cujus contradictorium non ostenditur) intra Patrem contineatur. Item cum totum id quod deberet habere alius filius, in hoc Filio contineatur, nullumque dari possit principium altius, quod alio titulo idem ponat, fit ut jam non possit dari Filius Filii; qui quamvis non sit Pater, erit adhuc Deus; quia per fidem stante aietate in persona ponitur identitas in natura. Deinde, quia cum Verbum non ita sit Verbum, ut sit Patris Verbum, sed etiam sibi ipsi, est Verbum, & ita unio non tantum composito, sed & sibi ipsi est unio: Et universaliter omne formale, est etiam sibi ipsi tale, fit, ut jam Verbum non debeat habere aliud verbum; Et sicut albedo non indiget alia albedine dealbari, sed & subiecto, & sibi est albedo; ita illud Verbum, non indiget alio verbo loqui, sed sibi ipsi est Verbum. Denique quia & esset terminus adæquatus totius generationis Filius, & non esset terminus adæquatus; non esset terminus adæquatus generationis; quia adhuc relinqueret locum alteri filio; esset autem terminus adæquatus, quia ex una parte non implicat dari terminum adæquatum generationis in Divinis, consequenter actu jam dabitur: ex alia parte, quia fides nos docet, totius generationis in Divinis adæquatum terminum, esse, secundam personam.

OBJICIT 3. Idem. Sequeretur Christum esse ab æterno, & non esse, esse quidem, quia summus Deus debet esse æternus; non esse autem, quia generatus est.

RESPONDETUR. Negando generationem non posse esse ab æterno.

INSTAT. Generatio propriè dicta, est mutatio ex non ente in ens. Ergo non poterat esse æterna.

RESPONDETUR. Negatur Antec. nam Arist. putavit generationes fuisse ab æterno, & tamen non poterat supponere, quod ex præcedente

dente non ente fuerint, convincereturque Aristoteles, quod id non potuerit supponere; alias, eo, quod est ab æterno, daretur aliquid prius, nempe illud non ens; & tamen æterno à parte ante nihil datur prius. Rursus pone per impossibile Solem ab æterno, genita fuisset ex illo lux æterna, nunquidne ex non ente lucis præsupposito? Potius ergo generatio, si sumatur filiatiua, erit origo in similitudinem naturæ.

INSTAT 2. Si id, quod generatur ante non existit, poterit etiam generari, quando jam re ipsa existit.

RESPONDETUR. Negando sequelam; generabitur autem ab æterno illam generationem accipiendo, ut sit ab æterno sine ulla præcedentia negationis esse; non erit autem illa generatio æterna conservatio; quia cum sit æterna, & æterno nihil sit prius, & conservatione sit aliquid prius, fit ut illa generatio non sit conservatio; rigorose, seu nisi sumas conservationem pro permanentia, sicut verbum Domini, ita & ejus generatio manet in æternum.

ADDO, in æterna generatione qualis esset, si per impossibile sol ab æterno productus emanasset lucem, verum erit etiam per Crellium in illa suppositione, generari id, de quo falsum est dicere, ante non existit, quomodo enim ab æterno generaretur, si ante non existit, quo autem sensu dici possit generari quod jam existit, superius dictum in simili, nempe non hoc sensu, ut intelligatur generatio per modum viæ, tendentiæ, cum jam habeatur terminus genitus, sed hoc sensu, quod jam re ipsa existat, sed vi generationis ab æterno completæ & permanentis; ut ab æterno sit & generatio, & ab æterno esse geniti.

INSTAT 3. Generatio Filii Dei est generatio propriè dicta; jam autem generatio lucis ex sole non est propriè dicta; quia hæc est quid accidentale; generatio autem est substantialium.

RESPONDETUR. Per multos est lux substantia, pone per suppositionem, quod sit substantia, adhuc manebit totum instantiæ robur. Denique generatio accidentium & substantiæ conveniunt in hoc, quod utraque sit generatio; si ergo accidentium generatio, non debet esse ex non entibus, apparet quod de ratione generationis ut sic, non sit esse ex non entibus. Quando autem ratione partium successivarum in continuata generatione lucis, vult salvare, quod illius etiam generatio sit ex non entibus, id non convincit; quia imprimis lux per meliorem Philosophiam producit instantaneè. Deinde quia ipsa lux ab æterno producta, quo non haberet ante se priorem, essetque lux generata, non fuisset ex non entibus? Urget adhuc argumentum, an huc usque adhuc Filius generetur? Sed ad hoc supra responsum.

OBJICIT 4. Persona nihil aliud est quam substantia prima intelligens; Ergo si persona

Deitatis secunda ex substantia prima generata est, duæ erunt in Deo substantiæ.

RESPONSUM jam est aliquoties supra, negando hanc definitionem substantiæ, ad maximum concretum ex natura & personalitate, hoc est substantia prima intelligens.

OBJICIUNT 5. Eunomiani apud Gregor. Nazianz. Orat. 35. Vel volens Pater Filium genuit, vel nolens? Si nolens, ergo illi facta est violentia; si volens, ergo Filius voluntatis est Filius, novaque erit mater voluntas loco Patris comminiscenda.

RESPONDET. Nazianzenus; *Vel ex nolente Patre genitus es, quis ergo ei violentiam intulit? vel ex volente? Ergo Pater tibi (inquit ille) propter paucas syllabas perit; voluntatis siquidem Filius es.* Idemque retorquet de creatione mundi. Directè autem dici potest, quod Filius ille sit quidem volentis, sed non voluntatis; præcipue cum *Deo generatio fortasse sit ipsa gignendi voluntas*, inquit idem. Alià vià eidem argumento satisfieri potest, quod Pater genuerit Filium volens, hoc est, ex inclinatione naturæ fecundæ; sed non volens, hoc est, ex libera electione.

OBJICIUNT 6. Idem apud eundem. Vel existentem vel non existentem Filium genuit Pater; si existentem frustra generatur; si non existentem, ergo non ab æterno est.

RESPONDET Nazianz. retorquendo argumentum, an ipse Pater sit ab æterno ex entibus, vel non ex entibus? Retorquet item, an tempus sit in tempore, an non? Si in tempore, quo tandem? Si non in tempore; quæ sapientia tempus temporis expers inducere? Retorquet item, casu quo aliquis dicat; Ego nunc mentior, vel enim mentiens verum dicit, vel mentitur verum dicens? Retorquet item, vel aderas tibi dum gigneris, vel non? Si aderas, quisnam & cui? Si non aderas, quomodo à te ipso disjungeris? Quod si dicas, neutrum horum extremorum verificari; dicemus idem de Dilemmate proposito. Quomodo autem directè respondendum, supra dictum.

DIFFICULTAS II

Solutio Objectionum ab Auctoritate.

OBJECIT plura Crellius ex sacra Scriptura, fecernemus hos locos per titulos.

Punctum Difficultatis 1.

Solutio Objectionum ex sancto Ioanne.

OBJECIT 1. Crellius. Quia S. Joannes appellat Christum Dei verbum in principio apud Deum fuisse, à Deo missum. Etfrequen-